

STORGRUVAN (140)

Kartblad 09F Finspång 1h

RN-koordinat 6506400/148570

Järn

Storgruvan upptäcktes år 1646 och började bearbetas genast. År 1648 var gruvan 52 m djup men svårt vattensjuk. Åren 1655–58 låg driften nere p.g.a. ett ras. Så småningom återupptogs brytningen och år 1684 angavs fångsten till ca 1,8 ton malm per dygn. Därefter fortsatte brytningen i mer eller mindre kontinuerlig drift 1600-talet ut. Malmfångsten var mycket god och gruvan stod för en stor del av bergslagens malmbesov. De första åren på 1700-talet sinade dock malmen när man var nere på ett djup av 140 m under markytan. Under åren 1738–39 försökte man återuppta brytningen p.g.a. stor malmbesov i Bergslagen men vatteninströmningen var för kraftig och arbetena fick avslutas. Sista gången gruvan tömdes var år 1825 då man kunde bryta ca 300 ton av den svavelfria svartmalmen.

För att underlätta brytningen drevs under åren två nya schakt ner i gruvrummet i syfte att effektivare frakta upp malm och gråberg. De kallas 1658 års och 1689 års schakt och ligger bägge söder om Storgruvan, 30 resp. 70 m. De har en schaktdiameter av ungefär 10 m.

Sommaren 1994 är Storgruvan till stora delar vattenfylld och igenväxt, cirkelformad och med en diameter om ca 40 m. Hällar finns blottade i en 3 m hög front mot söder. Bergarten är en rödgrå gnejs, medelfinkornig, som innehåller sliror av grönsten och biotit. Till dessa finns knutet en finkristallin magnetitmineralisering, där magnetiten påträffas i cm-tunna stråk eller mindre klumpar.

STORTORP (468)

Kartblad 08F Linköping 0a

RN-koordinat 6451900/1452750

Järn

Söder om Sjögarpesjön, några hundratals meter norr om Stortorp, finns en mindre skärpning i skogen. Den är upptagen på en 4 m bred vertikalt stående och i N-S-lig riktning gående gång. Denna består av en svart,

finkornig-tät, basisk bergart som är magnetisk och dessutom innehåller något svavelkis. Fyndigheten har brutits på en sträcka av 8 m till några meters djup. Omgivande bergart är en röd, medelkornig granit.

STRÅNKÄRRSGRUVAN (53)

Kartblad 09F Finspång 3g

Järn

RN-koordinat 6518850/1483460

Öster om Hyttsjöns östligaste udde, ca 500 m, finns inom en sträcka av 100 m 3 st gruvschakt. Dessa utgör Gamla och Nya Strånkärrsgruvan. Den gamla gruvan bearbetades åren 1720–1743 och nådde ca 33 m djup. Den yngsta gruvan blev nyupptagen år 1725 på en 3 m bred malmkropp och arbetades en bit in på 1780-talet i kortare perioder.

Gruvorna ligger i rad i nordnordvästlig riktning där det nordligaste schaktet är det minsta, cirkelformat med 3–4 m diameter. De två sydligare är större, ca 25 m långa och 7–8 m breda samt till övervägande del vattenfyllda. Av brottväggarna syns endast några få meter ovanför vattenytan.

Mineraliseringen utgörs av hämatit och i viss mån magnetit. Mineralen finns som finkornig impregnation i en grågrön leptit vilken innehåller skarniga grönstenspartier. Mineraliseringarna ligger i en kontaktzon mellan en grå metavulkanit i öster och en grovkornig, gråröd, gnejsig granit i väster. Kontaktzonen innehåller grönsten som ställvis är kloritiserad och som i kontakten mot graniten respektive metavulkaniten innehåller fragment, fältspatögon eller linser av respektive bergart. Järnmalmsmineraliseringen förefaller ha en ganska svag och ringa utbredning.